

ת"פ 12939/08/16 - צרלי חן נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 12939-08-16 מדינת ישראל נ' חן
תיק חיצוני: 06/00003434/11

מספר בקשה: 11

בפני	כבוד השופטת הדס רוזנברג שיינרט
מבקש	צרלי חן ע"י עו"ד גיל עשת
נגד	
משיבה	מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז מרכז (פלילי)

החלטה

1. בפניי בקשה לביטול כתב אישום מחמת שיהוי בהגשתו וזאת מן הטעם של "הגנה מן הצדק".

כתב האישום מייחס לנאשם עבירות של גניבה ממעביד, בסכום כולל של מעל מיליון ₪, אשר בוצעו במהלך השנים 2009-2010. עוד מיוחס לנאשם כי בתקופה האמורה פעל במרמה ובתחבולה על מנת לחמוק מתשלום מס.

טענות המבקש-

2. לשיטת ההגנה, מדובר במקרה בו פרק הזמן שחלף מאז פתיחת החקירה ועד להגשת כתב האישום הנו בין 6-7 שנים. הנאשם נחקר לראשונה ביום 4.10.10 ומסר גרסה מפורטת בדבר חפותו. לאחר חקירות מרובות הוחלט על סגירת התיק נגד הנאשם ונשלחה לנאשם הודעה על כך. בעקבות ערר שהוגש על החלטת הסגירה, הוגש כתב האישום בחודש אוגוסט 2016.

3. ההגנה גורסת כי מתקיימים במקרה דנן שלושת המבחנים שנקבעו בפסיקה לתחולתה של ההגנה מן הצדק; ראשית, מדובר בשיהוי קיצוני ובוטה של קרוב לעשור שאין ליחסו לנאשם, אשר השיב לשאלות חוקריו ושיתף פעולה בחקירה. שנית, קיימת פגיעה חריפה בתחושת הצדק משום שניהול הליך פלילי יותר מעשור לאחר ביצוע העבירות יפגע ביכולתו של הנאשם להתגונן. שלישית, לא ניתן לרפא את הפגמים באמצעי מידתי יותר ומוצדק ולפיכך יש להורות על ביטול כתב האישום.

הוסיפה ההגנה וטענה, כי התנהלות המאשימה במקרה זה עומדת בניגוד להנחיה 4.1202 של היועץ המשפטי לממשלה, לפיה בעבירות מסוג פשע יש לפעול לסיום הטיפול בתיק תוך 18 חודשים.

טענות המשיבה-

4. המשיבה מתנגדת לבקשה. בתגובתה לבקשה פרטה המשיבה את השתלשלות הדברים בתיק שבנדון. תיק המשטרה הגיע לידי המאשימה בתחילת יוני 2011 ונשלח להשלמת חקירה בחודש אוגוסט 2011. התיק חזר לפרקליטות מהשלמת החקירה ביוני 2012. לאחר בחינת התיק, הוחלט בחודש דצמבר 2014 כי התיק ייסגר מחוסר ראיות מספיקות. על החלטת הסגירה הוגש ערר בתאריך 4.3.15, בסוף נובמבר 2015 הוחלט כי קיימות ראיות להגשת כתב האישום ומכתב יידוע נשלח לנאשם בחודש דצמבר 2015. כתב האישום הוגש בפועל בחודש אוגוסט 2016.

5. לשיטת המאשימה, מדובר בתיק חקירה שהכיל חומר רב, הנוגע ליחסים בין עובדים למעסיקם, נוגע לאופן פעולתה של חברה עסקית, לתנועות חשבוניות ולפעולות כספיות. הדברים דרשו בחינה מעמיקה אשר לקחה זמן. נוכח חומרת האישומים המיוחסים לנאשם, חלף הזמן אינו מצדיק תוצאה קיצונית של ביטול כתב האישום. עוד נטען, כי ביהמ"ש העליון עמד על כך שגם במקרים של שיהוי, כאשר קיים יסוד סביר שבוצעה עבירה ויש עניין לציבור בהעמדה לדין, פעולה של ביטול כתב אישום היא קיצונית ומרחיקת לכת ועל ההתחשבות בשיהוי למצוא ביטוי בשלב גזירת העונש.

דין והכרעה-

6. **הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס. 4.1202** בעניין "משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום" קובעת כי ככלל יש לסיים הטיפול בעבירות מסוג פשע, שדין עד עשר שנים, בתוך 18 חודשים. פרקי זמן מסוימים לא יבואו במניין מסגרת הזמן דלעיל, לרבות התקופה שממועד הודעה לחשוד על אפשרות הגשת בקשה לשימוע ועד למועד קיום השימוע וההחלטה בו, התקופה ממועד הגשת ערר לפי סעיף 64 לחוק סדר הדין הפלילי על החלטה שלא להעמיד לדין ועד לקבלת החלטה בערר (ובלבד שפרק הזמן לא יעלה על שנה), התקופה ממועד הגשת בקשה להשלמת חקירה ועד להעברת החומר חזרה לתובע לאחר ביצוע ההשלמה. עוד יוער, כי ההנחיה מפרטת את בעלי הסמכות בפרקליטות להארכת התקופות המפורטות בהנחיה.

7. בחינת של התנהלות הפרקליטות בענייננו מצביעה על כך שמשך הטיפול בתיק בשלב הראשוני, עד לקבלת החלטת הסגירה, עלה על 18 חודשים, אף אם ננכה תקופה של כשנה, במהלכה היה התיק בהשלמת חקירה. החריגה מלוח הזמנים הרצוי עומדת בהקשר זה על כשנה. לא ברור מתגובת הפרקליטות האם נתנו אורכות כנדרש לטיפול בתיק ע"י בעלי הסמכות הנוגעים לעניין.

התנהלות המאשימה מרגע הגשת הערר ועד למשלוח הודעת היידוע לנאשם איננה חורגת מגדר הנחיית היועץ המשפטי לממשלה.

אין חולק אם כן, שבמבחן התוצאה, אכן מדובר בכתב אישום שהוגש בחלוף כשש שנים מאז ביצוע העבירות ולפיכך שומה על בית המשפט לבחון מה היא הנפקות המשפטית של שיהוי זה בשים לב להלכה הפסוקה ולמכלול נסיבות העניין.

8. **בע"פ 4434/10 אבי יחזקאל נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 08.03.2011)**, נדון עניינו של נאשם אשר הורשע בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, גניבה בידי עובד ציבור (ריבוי עבירות) וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות). נקבע כי כתב האישום באותו מקרה הוגש בשיהוי ניכר, שנים רבות לאחר האירועים נשוא כתב האישום וכמעט 5 שנים מאז סיום החקירה בתיק והעברת התיק לידי הפרקליטות.

ביהמ"ש העליון אזכר את ההלכה לפיה "ייתכנו מקרים נדירים בהם השתהותה של התביעה בהגשת כתב האישום תהיה בלתי סבירה באופן אשר יצדיק את ביטולו של כתב האישום וזאת בייחוד כאשר השתהות זו לא נובעת מסיבות מוצדקות (ראו את הדיון אך לאחרונה בפסק דינה של השופטת ע' ארבל בע"פ 6922/08 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 33-37 (טרם פורסם, [פורסם בנבו], 1.2.2010) (להלן: פרשת פלוני))" (סעיף 8 לפס"ד), ברם קבע כי זה אינו המקרה, בצינו את הדברים הבאים:

"ברור הוא שאין בפנינו מקרה המצדיק את ביטולו של כתב האישום, ולמעשה קבלה של טענת "הגנה מן הצדק" כטענה מהותית שיש בה כדי להשפיע על הרשעתו של המערער. אולם לשיהוי ממושך בהליך הפלילי, ובין היתר בהגשת כתב האישום, יש לתת משקל בשלב גזירת הדין, ודברים אלו נקבעו במשפטנו מקדמת דנא (ראו ע"פ 1/52 דויטש נ' היועץ המשפטי לממשלת ישראל, פ"ד ח, 456, 472 (1954)). "יש להבחין בין מישור קביעת האחריות למישור גזירת העונש" (פרשת הורוביץ, פסקה 336). "בית משפט זה כבר פסק לא אחת, כי עינוי דין כגון זה יש בו כדי להשפיע במידה ניכרת על העונש, המושגת על הנאשם" (ע"פ 786/84 מדינת ישראל נ' הלוי, פ"ד לט(2), 714, 717 (1987). ראו גם ע"פ 3821/08 שלומוב נ' מדינת ישראל, פסקה 33 לפסק הדין (טרם פורסם, [פורסם בנבו], 27.11.2008)). בית משפט זה קבע כי:

"שאלה נפרדת היא מהן התוצאות של שיהוי בהגשת כתב האישום. בנקודה זו התמונה מורכבת יותר. המעשה השיפוטי אינו מבוסס על תפישה של "הכל או לא כלום". הוא מעשה מרכבה ואיזון עדין בין שיקולים שונים, תוך "תפירתם" למידותיו של המקרה. ... איני סבורה כי יש מקום לגישה גורפת הגורסת כי מקום שנפל שיהוי אצל התביעה יש לפטור הנאשם מעונש, או שיש לקבוע עמדה מקדמית גורפת לפיה אין להטיל עליו עונש של מאסר. בדומה איני סבורה גם כי יש מקום לנקודת מוצא הגורסת כי לשיהוי שנפל אצל רשויות התביעה לא צריכה להיות כל השפעה על העונש. שיהוי שנגרם בעטין של רשויות התביעה יכול להביא להקלה בעונש ... ההכרעה בשאלת המשקל המדויק שיש ליתן לו תוכרע לאחר בחינת מכלול של שיקולים, וביניהם: משך השיהוי וטעמיו, חומרת העבירה וטיבה, הנזק שנגרם לקורבן העבירה, האם תרם הנאשם לשיהוי בהתנהלותו ועוד. בשוקלו את סוגיית השיהוי ותוצאותיה שומה על בית המשפט ליתן משקל נכבד לנאשם ולפגיעה בו מעצם השיהוי, אך עליו להביא בחשבון גם את הפגיעה באינטרס הציבורי ובקורבן העבירה" (פרשת פלוני, פסקה 44, הדגשה שלי - ס' ג'").

9. בע"פ 2375/12 מזרחי נ' מ"י (6.8.13, פורסם בנבו), קבע ביהמ"ש העליון את הדברים הבאים:

"אכן, שיהוי רב נוצר במהלך ניהול ההליכים נגד המערער. כתב האישום נגד המערער הוגש רק בחלוף כחמש שנים מיום סיום החקירה. ההליכים התעכבו גם במהלך הדיונים בבית המשפט המחוזי, הן בשל בקשות שונות מטעם המערער, הן בשל עיכוב עד להשלמת הכרעת הדין. העיכוב יוצר תחושה לא נוחה. יחד עם זאת, אין בשיהוי הנדון משום הצדקה לקבלת טענת ההגנה מן הצדק וביטול כתב האישום. העבירות שביצע המערער הן חמורות. העבירות בוצעו באופן שיטתי, במשך זמן רב, תוך ניצול תפקידו של המערער כעובד ציבור. הפגם שנוצר בעטיו של חלוף הזמן, אינו מצדיק מתן

פטור גורף מאחריות פלילית על דרך של ביטול כתב האישום. משביצע המערער את המעשים הנדונים, עליו לתת את הדין עליהם. יפים לעניין זה הדברים שנכתבו בעניין ע"פ 6922/08 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (1.2.2010):

"נקודת המוצא, להשקפתי, הינה כי שיהוי של למעלה מחמש שנים בהגשת כתב אישום, הוא שיהוי בלתי סביר גם בהינתן העומס המוטל על מערכות האכיפה. שיהוי שכזה כורך עמו ממילא פגיעה בזכויות הנאשם הנאלץ להתנהל משך שנים בחוסר ודאות. ואכן, המערער תיאר כיצד נמנע מלהקים משפחה עד שתגיע הפרשה לסיומה. אל מול הפגם שבשיהוי, על השלכותיו על המערער, ניצבת העובדה שמדובר בעבירות חמורות ביותר ותשתית הראיות שנאספה נגד המערער הינה מוצקה. העבירות הן כאלה שיש אינטרס מובהק בבירורן ובענישת מבצעה" (סעיף 16 לפס"ד).

10. נקודת המוצא היא כי השיהוי בהגשת כתב האישום בעניינו של המבקש הוא מהותי וממושך. יחד עם זאת, מדובר בכתב אישום המייחס לנאשם עבירות חמורות של גניבה ממעביד, אשר בוצעו לאורך זמן והגיעו לסכום של מעל מיליון ₪, לצד עבירות מיסים. הנזק שנגרם כתוצאה מהעבירות הוא משמעותי, העבירות בוצעו, לכאורה, תוך מעילה באמון המעסיק וקיים אינטרס ציבורי ברור בהעמדה לדין של המבקש. אין מדובר בתיק פשוט וקטן ממדים מבחינה ראייתית, באופן שניתן היה לצפות כי הטיפול בו יסתיים במהרה. נוכח חומרת העבירות בהן עסקין ובהתחשב בנזק שנגרם מהן, לכאורה, לא מצאתי כי הפגם שנוצר בעטיו של חלוף הזמן, מצדיק מתן פטור גורף מאחריות פלילית על דרך של ביטול כתב האישום.

עוד אעיר, כי חלק מן השיהוי בהגשת כתב האישום נובע מהליך הערר שהתקיים במקרה זה, כאשר קיימת חשיבות, מבחינת ההליך הפלילי, לאפשרות בחינה מחדש של שקול הדעת התביעתי.

לא למותר להוסיף, כי בשלב המקדמי שבנדון, לא הצביעה ההגנה בטיעוניה על פגמים קונקרטיים ביכולתה להתגונן מבחינה ראייתית, כתוצאה מהשיהוי, אם כי ברור שאיתור מסמכים והגעה אל עדים עלולים להיות קשים יותר בחלוף שנים מאז ביצוע העבירות. מאליו מובן, כי ככל שבמהלך ניהול התיק ולאחר שמיעת הראיות, יתגלו קשיים ספציפיים בניהול הגנת הנאשם, כתוצאה מהשיהוי בהגשת כתב האישום, או ככל שימצאו כשלים בראיות התביעה כתוצאה מחלוף הזמן, יוכל בית המשפט לשקול בשנית את הדברים ולתת להם את הנפקות הראויה במסגרת הכרעת הדין.

11. סוף דבר, לא מצאתי כי במכלול נסיבות העניין, מהווה המקרה דנן אחד מאותם מקרים נדירים, בהם השיהוי בהגשת כתב האישום מצדיק את ביטולו של כתב האישום, להבדיל מהתחשבות בסוגיית השיהוי לעניין העונש, ככל שירשע הנאשם בדין.

נוכח האמור, אני דוחה את הבקשה לביטול כתב האישום.

המזכירות תעביר ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ט' שבט תשע"ח, 25 ינואר 2018, בהעדר
הצדדים.